

Ogólnopolska Konferencja Naukowa
„Chłopi w źródłach, literaturze i sztuce”

w 100-lecie przyznania Władysławowi Reymontowi Literackiej Nagrody Nobla za powieść „Chłopi”

14-15 listopada 2024 roku, Sala Odczytowa Narodowego Instytutu Kultury i Dziedzictwa Wsi w Warszawie, ul. Krakowskie Przedmieście 66

Program

14 listopada 2024

10:00-11:00 – Rejestracja uczestników

11:00-11:15 – Powitanie gości i otwarcie konferencji

11:15-11:45 – dr Dorota Sidorowicz-Mulak (Zakład Narodowy im. Ossolińskich), *„Chłopi” Władysława Stanisława Reymonta w świetle zbiorów Narodowej Biblioteki Ossolineum*

11:45-12:00 – Oprowadzanie kuratorskie po wystawie *Chłopi w Archiwach*

12:00-12:15 – Przerwa kawowa

12:15-13:30 – Sesja 1 – *„Chłopi” Reymonta a realia życia na dawnej wsi*

- Anna Chmielewska (AP w Warszawie), *Życie w Księżstwie Łowickim na przełomie XIX i XX w.*
- dr hab. Adam Leszczyński, prof. SWPS (SWPS, Instytutu Myśli Politycznej im. Gabriela Narutowicza), *Pija, kradną i się lenią. Natura chłopska w oczach obrońców pańszczyzny*
- dr hab. Jerzy Mazurek (UW, Muzeum Historii Ruchu Ludowego), *Emigracja chłopska do krajów obu Ameryk w literaturze dokumentu osobistego*
- Dyskusja

13:30-14:30 – Obiad

14:30-16:15 – Sesja 2 – *Sztuka chłopów i chłopi w sztuce*

- Łukasz Ciemiński (Muzeum im. ks. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu), *Panna pszeniczna, zielonooka - w poszukiwaniu chłopskiej Madonny*
- Anna Jezierska (Muzeum Narodowe we Wrocławiu), *Obraz Przed Piastową chałupą ze zbiorów Muzeum Narodowego we Wrocławiu jako przyczynek do rozważań nad zaangażowaniem Włodzimierza Tetmajera w sprawę chłopską*
- Małgorzata Macura (Muzeum Narodowe we Wrocławiu), *Drogi awansu artystów wywodzących się z włościańskich rodzin w II poł. XIX w. na przykładzie biografii Aleksandra Kotsisa (1836–1877), Juliana Fałata (1853–1929) i Konstantego Laszczki (1865–1956)*
- dr Andrzej Siwek (UJ, Narodowy Instytut Dziedzictwa), *Problemy ochrony dziedzictwa chłopskiego z perspektywy systemu ochrony zabytków w Polsce*

- Dyskusja

16:15-17:00 – Poczęstunek

17:30-22:30 – Kino Kultura, sala Rejs – spotkanie z Hugh Welchmanem (Breakthru Films) oraz projekcja filmu „Chłopi” w reżyserii Doroty Kobieli i Hugh Welchmana

15 listopada 2024

9:30-10:00 – Rejestracja uczestników

10:00-11:45 – Sesja 3 – *Źródła do dziejów chłopów na ziemiach polskich*

- prof. dr hab. Cezary Kuklo (Uniwersytet w Białymstoku), *Źródła w archiwach państwowych i kościelnych do badań struktur demograficznych i społecznych chłopów w Polsce*
- dr hab. Mateusz Wyżga, prof. UKEN (Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie), *Praca „robotnych” w źródłach archiwalnych (XVI-XVIII wiek)*
- dr hab. Piotr Guzowski, dr Radosław Poniak (Uniwersytet w Białymstoku), *Źródła w archiwach państwowych i kościelnych do badań aktywności gospodarczej chłopów w Polsce do końca XX w.*
- Konrad Maj, dr Piotr Sławiński (AP w Kielcach), *Archiwalia ilustrujące życie chłopów na Kielecczyźnie w zasobie Archiwum Państwowego w Kielcach.*
- Dyskusja

11.45-12.00 – Przerwa kawowa

12:00-12:30 – Wręczenie nagród w konkursie literackim NIKiDW „Śladami Reymonta na Jasną Górę”

12.30-13.00 – Występ Dziecięcego Zespołu Ludowego "Kocierzewiaczy"

13:00-14:30 – Sesja 4 – *Współczesne spojrzenie na chłopów*

- dr Anna Manicka (Muzeum Narodowe w Warszawie), *Stefan Suberlak. Grafik i poeta*
- dr Karol Józwiak (Uniwersytet Łódzki), *Ludowa wrażliwość w twórczości Zofii Rydet*
- dr Jarosław Grzechowiak (Państwowa Wyższa Szkoła Filmowa, Telewizyjna i Teatralna w Łodzi), *„Chłopi” i chłopci. Obraz wsi i jej mieszkańców w kinie polskim na wybranych przykładach.*
- dyskusja i podsumowanie konferencji

14:30-15:30 – Obiad